

רע"פ 162/21 - עבדאללה עלי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 162/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: עבדאללה עלי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בתיק ע"פ 41912-02-20 מיום 3.11.2020 שניתן על ידי כב' השופטים רבקה פרידמן-פלדמן, אלי אברבנאל וחיה זנדברג

בשם המבקש: עו"ד איברהים עיאד

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט'ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל וח' זנדברג) מיום 3.11.2020 בע"פ 41912-02-20 בגדרו נדחה ערעור המבקש והתקבלה חלוקת ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' גורדון) בת"פ 41121-12-15.

רקע והליכים קודמים

1. נגד המבקש ואדם אחר (להלן ביחד: הנאשמים) הוגש כתב אישום. לפי עובדות כתב האישום, במהלך שנת 2002 רכשו הנאשמים חלקת קרקע במחנה הפליטים שועפט בירושלים. במהלך השנים 2002-2008 בנו הנאשמים בניין דירות על חלקת הקרקע ובו כ-65 דירות למגורים. בין השנים 2003-2012 מכרו הנאשמים את מרבית הדירות ואת היתר השכירו תמורת דמי שכירות. מעסקאות אלה קיבלו הנאשמים תקבולים בשיעור של כ-4 מיליון ש"ח לפחות. הנאשמים לא דיווחו לרשויות המס על עיסוקם בפעילות המתוארת; לא ניהלו ספרים כנדרש; לא הוציאו חשבוניות מס

בגין התקבולים; ולא דיווחו על התקבולים לפקיד השומה, לרשויות מס ערך מוסף ולמנהל מיסוי מקרקעין. בגין האמור, יוחסו לנאשמים 11 עבירות של שימוש במרמה, ערמה או תחבולה, בכוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); 11 עבירות של שימוש במרמה או בתחבולה או הרשאה לאחר להשתמש בהן או עשיית מעשה אחר במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); וכן 50 עבירות של שימוש בכל מרמה, ערמה או תחבולה, או הרשאה להשתמש בהן, לפי סעיף 98(2)(4) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן: חוק מיסוי מקרקעין).

2. לאחר ניהול הליך הוכחות בבית משפט השלום, הורשע המבקש ב-11 עבירות לפי סעיף 220(5) לפקודה וב-11 עבירות לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ. המבקש זוכה מהעבירות שיוחסו לו לפי חוק מיסוי מקרקעין. בהכרעת הדין, קבע בית המשפט כי הוכח כי לאורך השנים 2003-2012, ביצע המבקש 35 עסקאות מכר ו-5 עסקאות שכירות, לא דיווח לרשויות המס על התקבולים ולא שילם את המס בגין.

בגזר דינו, קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש מ-9 עד 24 חודשי מאסר בפועל. בקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, שקל בית המשפט לחומרה את האינטרס הציבורי המיוחד שבעבירות המס והצורך בהרתעה, את עברו הפלילי של המבקש ואת אי-נטילת האחריות והסרת המחדל מצידו. מנגד, שקל בית המשפט לקולא את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, את העובדה שהמבקש שכל לאחרונה את בנו הצעיר וכן את תרומתו של המבקש כדמות מרכזית ביישוב סכסוכים באזור ירושלים להשכנת שלום ומניעת פגיעות בגוף ובנפש. בהתחשב בכל האמור, החליט בית המשפט למקם את עונשו של המבקש בתחתית מתחם העונש ההולם וגזר עליו עונש של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 22,000 ש"ח.

3. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי על חומרת העונש ומנגד, הגישה המשיבה ערעור על קולת העונש. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש וקיבל חלקית את ערעור המשיבה. בפסק דינו, קבע בית המשפט כי מסכת העבירות שבהן הורשע המבקש, הכוללת עסקאות בהיקף נרחב אשר בוצעו לאורך תקופה של כ-10 שנים, "מצדיקה קביעת מתחם עונש הולם מחמיר בהרבה מזה שנקבע על ידי בית משפט קמא ובעקבות זאת קביעת עונש חמור מזה שהוטל". לפיכך, ובהתחשב בכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם, העמיד בית המשפט את עונש המאסר שהוטל על המבקש על 18 חודשים.

המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה

4. לטענת המבקש, התערבות ערכאת הערעור מצומצמת לנסיבות בהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין וכאשר העונש שגזרה הערכאה הדיונית חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת והנהוגה. לדידו, בית משפט השלום איזן כראוי בין מכלול השיקולים, לרבות נסיבות האישיות הייחודיות והטיל עליו עונש הולם. לכן, התערבותו של בית המשפט קמא בגזר הדין הינה שגויה. עוד מוסיף המבקש כי שגה בית המשפט קמא כאשר העמיד לנגד עיניו רק את חומרת העבירות בהן הורשע. לטענתו, בניגוד לערכאה הדיונית – שקבעה את מתחם העונש ההולם בהביאה בחשבון את חוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012, ובגדרו את סעיף 40א, שעניינו התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע

העבירה - בית המשפט קמא התעלם לחלוטין מנסיבותיו האישיות ובכך שגה.

דין והכרעה

5. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור "גלגלשלישי" תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, אובמקרים חריגים, משיקולי צדק או בשל חשש שנגרם למבקש עיוות דין מהותי (רע"פ 6791/20 סנדוקא נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (8.10.2020) (להלן: עניין סנדוקא)). עניינו של המבקש אינו בא בגדרם של אותם מקרים.

ככלל, רשות ערעור על חומרת העונש תינתן רק במקרים חריגים, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (עניין סנדוקא, פסקה 9). המבקש לא הניח תשתית תומכת בכך וממילא לא מצאתי כי עונשו חורג ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת (ראו והשוו: רע"פ 2894/17 עלי נ' מדינת ישראל (15.5.2017)). אכן, בית משפט זה עמד לא אחת, על החומרה היתרה שבעבירות המס ועל העדיפות שיש לתת לשיקולי הרתעה ולא ינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (ראו, למשל: רע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (31.12.2018)).

יתר על כן. בניגוד לעולה מטענת המבקש, סעיף 40א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, עניינו בשקילת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם. בית המשפט קמא פסק כי מתחם העונש ההולם שקבע בית משפט השלום, כשלעצמו, הינו מקל וכי נכון היה לקבוע "מתחם עונש הולם מחמיר בהרבה". לפיכך, לא נפלה כל שגגה מלפני בית המשפט קמא.

6. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ב בשבט התשפ"א (25.1.2021).

ש ו פ ט